

502

Na temelju članaka 15. točka 1) i 26. Ustava Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 1/96, 2/99, 14/00, 17/00, 1/03, 10/04 i 17/11) i članka 96. Poslovnika Skupštine Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 10/03), Skupština Županije Zapadnohercegovačke, na 31. sjednici održanoj 2. kolovoza 2022. godine, donijela je:

ZAKON**O ZAŠTITI OBITELJI S DJECOM****DIO I - TEMELJNE ODREDBE****Članak 1.****(Predmet zakona)**

(1) Ovim Zakonom bliže se uređuje djelatnost zaštite obitelji s djecom, utvrđuju materijalna prava, uvjeti i način za ostvarivanje prava obitelji s djecom, postupak ostvarivanja prava, financiranje materijalne potpore obitelji s djecom, Dječji tjedan, nadzor i druga pitanja od značaja za ostvarivanje zaštite obitelji s djecom u Županiji Zapadnohercegovačkoj (u daljnjem tekstu: Županija).

(2) Na pitanja iz područja zaštite obitelji s djecom koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuje se Federalni zakon iz područja zaštite obitelji s djecom.

(3) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Članak 2.**(Zaštita obitelji s djecom)**

Zaštita obitelji s djecom, u smislu ovoga Zakona, je potpora obitelji materijalnim davanjima, te pružanjem usluga stručnog rada, a radi pomoći u podizanju, odgoju i zbrinjavanju djece, kao i njihovom osposobljavanju za samostalan život i rad.

Članak 3.**(Ciljevi zaštite obitelji s djecom)**

Zaštita obitelji s djecom ima za cilj:

- a) osiguranje svoj djeci približno jednake uvjete za zdrav i pravilan tjelesni, intelektualni i emocionalni razvoj u obitelji,
- b) potporu u ostvarivanju reproduktivne uloge obitelji, njezi, podizanju, odgoju i zaštiti djece i poboljšanju kvalitete života obitelji s djecom,
- c) razvijanje humanih odnosa sukladno načelima građanskog morala i solidarnosti.

Članak 4.**(Ostvarivanje prava)**

(1) Prava po ovom Zakonu ostvaruje osoba koja je državljanin Bosne i Hercegovine i koja ima prebivalište na području Županije.

državljaninu koji legalno boravi na teritoriju Bosne i Hercegovine, odnosno ove Županije, pripadaju prava iz ovoga Zakona pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom i u skladu s međunarodnim ugovorima.

(3) Strani državljanin kao član obiteljskog kućanstva, u postupku ostvarivanja prava iz ovoga Zakona, dužan je dokazati da ne ostvaruje po istom osnovu prava prema mjestu svog prebivališta, odnosno zemlje podrijetla.

(4) Prava iz ovoga Zakona su osobna i ne mogu se prenositi.

(5) Prava utvrđena ovim Zakonom ne može ostvariti osoba koja isto pravo koristi po drugim propisima u ili izvan Županije.

Članak 5.**(Obavljanje djelatnosti zaštite obitelji s djecom)**

Djelatnost zaštite obitelji s djecom obavlja centar za socijalni rad grada ili općine (u daljnjem tekstu: Centar) na čijem području osoba, odnosno obitelj ima prebivalište, sukladno ovom Zakonu.

Članak 6.**(Pojam djeteta)**

(1) Djetetom, u smislu ovoga Zakona, smatra se osoba do navršениh 18 godina.

(2) Izuzetno djetetom, u smislu ovog Zakona, radi ostvarivanja prava na ostvarivanje školarine ili stipendije za učenike i studente, smatra se i osoba koja ima više od 18, a manje od navršениh 27 godina i nalazi se na redovitom školovanju.

Članak 7.**(Definicija obitelji)**

Obitelj, u smislu ovoga Zakona, je životna zajednica roditelja i djece i drugih krvnih srodnika, srodnika po tazbini, usvojitelja i usvojenika i osoba iz izvanbračne zajednice ako žive u zajedničkom kućanstvu.

Članak 8.**(Definicija zajedničkog kućanstva)**

Zajedničko kućanstvo, u smislu ovoga Zakona, je gospodarska zajednica jedne ili više obitelji u kojoj se zajednički stječu i troše novčana i druga materijalna sredstva stečena radom i korištenjem zajedničkih materijalnih dobara.

DIO II - PRAVA OBITELJI S DJECOM**POGLAVLJE I. PRAVA, UVJETI I NAČINI OSTVARIVANJA PRAVA****ČLANAK 9.****(PRAVA OBITELJI S DJECOM)**

Prava koja, u smislu ovoga Zakona, ostvaruje obitelj s djecom su:

- a) dječji dodatak,
- b) potpora obiteljima s troje i više djece,
- c) naknada usjete plaća ženi majci u razdoblju

dijete u obitelji iz članka 13. ovoga Zakona ne može biti niža od 70 % najniže neto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 17.

(Uvjeti za daljnje korištenje prava)

(1) Uvjeti za daljnje korištenje prava na dodatak za treće i svako sljedeće dijete u obitelji su:

a) da prvo, drugo i dijete za koje se ostvaruje pravo iz članka 13. ovoga Zakona žive u zajedničkom kućanstvu s roditeljima na području Županije cijelo vrijeme korištenja prava,

b) da dijete za koje se ostvaruje pravo iz članka 13. Zakona nije smješteno u udomiteljsku obitelj, u ustanovu socijalne skrbi ili drugu ustanovu, za koje se troškovi smještaja osiguravaju iz proračuna Županije,

c) da sva djeca iz obitelji iz stavka (1) točke a) ovoga članka koja su uzrasta za osnovnu školu istu pohađaju u Županiji,

d) da je dijete za koje se ostvaruje pravo iz članka 13. ovoga Zakona zdravstveno osigurano preko Zavoda za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: Zavod).

(2) Iznimno od stavka (1) točke a) ovoga članka, na daljnje korištenje prava neće utjecati ukoliko je prvo ili drugo dijete napustilo zajedničko kućanstvo uslijed stjecanja punoljetstva, zaključenja braka ili drugih opravdanih okolnosti.

(3) Iznimno od stavka (1) točke a) ovoga članka, u slučaju razvoda braka roditelja, uvjet zajedničkog kućanstva traži se samo za roditelja kojem je odlukom suda ili tijela skrbništva povjerena skrb nad djetetom i s kojim dijete živi, te je taj roditelj korisnik prava iz članka 13. ovoga Zakona.

(4) Iznimno od stavka (1) točke c) ovoga članka, ukoliko jedno ili više djece pohađa osnovnu školu izvan Županije, moraju imati odobrenje gradskog/općinskog tijela za pitanja obrazovanja o upisu u školu koja ne obuhvaća upisno područje na kojem učenik živi.

Članak 18.

(Obveze korisnika prava)

(1) Korisnik prava iz članka 13. ovoga Zakona dužan je u svakoj kalendarskoj godini u razdoblju od 1. do 30. rujna dostaviti dokaze o ispunjavanju uvjeta za daljnje korištenje prava iz članka 17. ovoga Zakona.

(2) Ukoliko korisnik ne dostavi dokaze u roku iz stavka (1) ovoga članka, pravo na dodatak za treće i svako sljedeće dijete u obitelji prestaje s danom 30. rujna tekuće godine.

(3) Korisnik prava na dodatak za treće i svako sljedeće dijete u obitelji dužan je prijaviti svaku promjenu koja povlači prestanak prava u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Članak 19.

(Obveze Centra)

(1) Ukoliko Centar utvrdi da se dodatak za treće i

svako sljedeće dijete u obitelji nenamjenski koristi može odrediti da se isti isplaćuje drugom roditelju.

(2) Centar će po službenoj dužnosti redovito provjeravati starost djeteta i sukladno s tim odlučivati o nastavku ostvarivanja prava na dodatak za treće i svako sljedeće dijete u obitelji.

Članak 20.

(Prestanak prava na dodatak)

(1) Pravo na dodatak za treće i svako sljedeće dijete u obitelji prestaje:

- navršenjem 7. godine života djeteta,
- ako korisnik prava nije u propisanom roku iz članka 18. stavak (1) ovoga Zakona dostavio dokaze o ispunjavanju uvjeta za nastavak ostvarivanja prava,
- ako dijete ili netko od članova obitelji napusti zajedničko kućanstvo, osim iznimke iz članka 17. stavak (2) ili (3) ovoga Zakona,
- ako dijete bude smješteno u udomiteljsku obitelj, ustanovu socijalne skrbi ili drugu ustanovu za koje se troškovi smještaja osiguravaju iz proračunskih sredstava,
- smrću djeteta.

(2) Korisniku prava na dodatak za treće i svako sljedeće dijete u obitelji pravo prestaje na zadnji dan mjeseca u kojem je nastupila okolnost iz stavka (1) ovoga članka.

Odjeljak C. Naknada umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu za vrijeme odsutnosti s posla radi trudnoće, poroda i njege djeteta

Članak 21.

(Pravo na naknadu umjesto plaće)

(1) Porodiljski dopust, za koji ženi-majci u radnom odnosu pripada naknada umjesto plaće, traje 12 mjeseci.

(2) Naknadu umjesto plaće ostvaruje žena-majka u radnom odnosu za vrijeme odsutnosti s posla radi trudnoće, poroda i njege djeteta (u daljnjem tekstu: naknada plaće) ako je prije otvaranja porodiljnog dopusta ostvarila radni staž u trajanju od najmanje devet mjeseci.

(3) Ukoliko žena-majka u radnom odnosu ne ispunjava uvjet radnog staža iz stavka (2) ovog članka može ostvariti pravo na potporu kao žena-majka koja nije u radnom odnosu iz članka 30. ovoga Zakona.

(4) Naknadu plaće iz stavka (2) ovog članka može ostvariti otac djeteta, odnosno usvojitelj ili skrbnik, u slučaju smrti majke, ako majka napusti dijete ili ako je iz opravdanih razloga spriječena koristiti to pravo, te u slučaju da se roditelji tako sporazumiju nakon 42 dana od poroda.

Članak 22.

(Visina naknade)

(1) Osnovica za utvrđivanje visine naknade plaće iz proračuna plaće žene-majke ostvarena u razdoblju

Odjeljak E. Poslodavci pravne osobe javnog prava**Članak 29.****(Ostvarivanje naknade plaće i postupak)**

(1) Naknadu plaće iz članka 21. ovoga Zakona za žene-majke koje su u radnom odnosu kod pravnih osoba javnog prava (država, entitet, županija, grad, općina, javno poduzeće, javna ustanova i dr.) obračunava i isplaćuje poslodavac bez prava na povrat tih sredstava od strane Zavoda.

(2) Zahtjev za ostvarivanje prava na naknadu plaće iz stavka (1) ovoga članka podnosi se poslodavcu.

(3) Postupak za ostvarivanje prava iz stavka (1) ovoga članka provodi poslodavac koji nakon provedenog postupka donosi rješenje s utvrđenim iznosom naknade plaće i vremenskim trajanjem isplate naknade plaće, u skladu s ovim Zakonom i internim aktima poslodavca.

Odjeljak F. Novčana potpora ženi-majci koja nije u radnom odnosu**Članak 30.****(Pravo na novčanu potporu)**

(1) Ženi-majci koja nije u radnom odnosu pripada novčana potpora u trajanju od 12 mjeseci u svrhu materijalne podrške za vrijeme njege novorođenog djeteta.

(2) Pravo na isplatu novčane potpore iz stavka (1) ovoga članka teče od prvoga u tekućem mjesecu u kojem je podnesen zahtjev.

(3) Zahtjev za ostvarivanje prava na novčanu potporu iz stavka (1) ovoga članka podnosi se nadležnom Centru u roku od 60 dana od dana poroda.

(4) Novčanu potporu iz stavka (1) ovoga članka može ostvariti žena-majka ako ona i otac djeteta imaju prebivalište u Županiji najmanje godinu dana prije rođenja djeteta.

(5) Iznimno od stavka (4) ovoga članka, kod ostvarivanja prava na potporu iz stavka (1) ovoga članka za samohrane majke nije potreban dokaz o prebivalištu oca djeteta.

(6) Iznimno od stavka (4) ovoga članka, prebivalište žene-majke u Županiji može biti i kraće od godinu dana ukoliko otac djeteta ima prebivalište u Županiji najmanje godinu dana prije rođenja djeteta.

(7) Ukoliko žena-majka iz stavka (1) ovoga članka za vrijeme primanja novčane potpore zasnjuje radni odnos ili promijeni prebivalište izvan Županije dužna je obavijestiti nadležni Centar u roku od 15 dana koji donosi rješenje o prestanku prava na novčanu potporu.

(8) Novčanu potporu iz stavka (1) ovoga članka može ostvariti otac djeteta, odnosno usvojitelj ili skrbnik, koji nije u radnom odnosu, u slučaju smrti majke ili ako majka napusti dijete.

Članak 31.**(Visina novčane potpore)**

(1) Visinu novčane potpore iz članka 30. stavka (1)

ovoga Zakona utvrđuje odlukom Vlada Županije, a na prijedlog Ministarstva.

(2) Utvrđena visina potpore ne može biti manja od 55 % od najniže neto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 32.**(Ostala prava)**

Ako žena-majka rodi mrtvo dijete ili dijete umre u tijeku ostvarivanja prava iz članka 30. ovoga Zakona, pravo se ostvaruje u trajanju od 45 dana od dana poroda, odnosno smrti djeteta.

Odjeljak G. Jednokratna potpora za opremu novorođenog djeteta**Članak 33.****(Pravo na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete)**

(1) Jednokratna novčana potpora za opremu novorođenog djeteta ostvaruje se za svako novorođeno dijete, ako su ispunjeni uvjeti za ostvarivanje prava na naknadu plaće ženi-majci u radnom odnosu, odnosno novčanu potporu ženi-majci koja nije u radnom odnosu, sukladno ovom Zakonu.

(2) Zahtjev za ostvarivanje prava iz stavka (1) ovoga članka podnosi se najkasnije u roku od 60 dana od dana rođenja djeteta.

Članak 34.**(Visina jednokratne potpore)**

Visinu jednokratne novčane potpore iz članka 33. ovoga Zakona utvrđuje odlukom Vlada Županije, a na prijedlog Ministarstva.

POGLAVLJE II. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA OBITELJI S DJECOM**Članak 35.****(Prvostupanjski i drugostupanjski postupak)**

(1) O pravu iz članka 9. točka a) ovoga Zakona rješava u prvom stupnju Centar na čijem području podnositelj zahtjeva ima prebivalište, a u drugom stupnju Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

(2) O pravima iz članka 9. točka b), c), d) i e) ovoga Zakona rješava u prvom stupnju Centar na čijem području podnositelj zahtjeva ima prebivalište, a u drugom stupnju Ministarstvo.

(3) Iznimno od stavka (2) ovoga članka o pravu iz članka 9. točka c) ovoga Zakona koje se odnosi na žene-majke u radnom odnosu kod pravnih osoba javnog prava rješava poslodavac sukladno svojim internim aktima.

Članak 36.**(Provedbeni propis)**

Ministar zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: ministar) će Nacrtom kao provedbeni propis bliže regulirati sve

Članak 46.**(Nadležnost za isplatu sredstava)**

(1) Isplate primanja iz članka 9. točka a) ovoga Zakona vrše se na način utvrđen Federalnim zakonom iz područja zaštite obitelji s djecom.

(2) Isplate novčanih naknada i potpora iz članka 9. točke b), d) i e) ovoga Zakona vrši Ministarstvo financija Županije Zapadnohercegovačke.

(3) Isplate novčanih naknada iz članka 9. točke c) ovoga Zakona za žene-majke u radnom odnosu kod korisnika proračuna Županije vrši Ministarstvo financija Županije Zapadnohercegovačke zajedno sa isplatom plaća ostalim radnicima.

(4) Isplate novčanih naknada iz članka 9. točka c) ovoga Zakona za žene-majke u radnom odnosu kod fizičkih i pravnih osoba privatnog prava i žene-majke u radnom odnosu kod pravnih osoba javnog prava vrši poslodavac zajedno sa isplatom plaća ostalim radnicima.

(5) Novčana primanja utvrđena na temelju ovoga zakona isplaćuju se u mjesečnim iznosima i to unatrag.

DIO PETI – NADZOR**Članak 47.****(Nadzor nad provedbom Zakona)**

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona, drugih propisa i općih akata donesenih sukladno ovom zakonu, kao i kontrolu namjenskog utroška sredstava namijenjenih za ostvarivanje prava po ovom zakonu, a koja se osiguravaju iz proračuna Županije, obavlja Ministarstvo na način da izdaje instrukcije i vrši neposredni upravni nadzor.

Članak 48.**(Inspekcijski nadzor)**

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i podzakonskih akata donesenih temeljem ovoga zakona obavlja Uprava za inspekcijske poslove Županije Zapadnohercegovačke.

(2) Nadzor iz stavka (1) ovoga članka vrši se u Centru, a temeljem uvida u dokumentaciju kojom raspolaže Centar.

Članak 49.**(Obveze Centra)**

Centar je dužan omogućiti obavljanje nadzora iz članka 47. i 48. ovoga Zakona, uključivši uvid u dokumentaciju i evidenciju.

DIO ŠESTI - KAZNE NE ODREDBE**Članak 50.****(Odgovornost Centra)**

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ustanova Centar ako:

- a) korisniku, protivno odredbama ovoga Zakona, uskratiti ili ograničiti prava iz članka 9. Zakona, koja mu pripadaju,

b) omogućiti korištenje prava iz članka 9. ovoga

Zakona, osobi kojoj po odredbama ovog zakona to pravo ne pripada ili joj ne pripada u tom obujmu,

- c) Ministarstvu i županijskom inspektoratu ne omogućiti neometano obavljanje nadzora i inspekcijskog nadzora i ne omogućiti uvid u potrebnu dokumentaciju iz članka 49. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM kazniti će se za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka i odgovorna osoba u Centru.

Članak 51.**(Odgovornost poslodavca)**

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 KM kazniti će se poslodavac – fizička ili pravna osoba, ako pravovremeno ne obavijesti nadležni Centar ukoliko se tijekom isplate naknade plaće promijene okolnosti o kojima ovisi daljnje ostvarivanje prava na naknadu plaće (npr. povratak na radno mjesto prije isteka porodiljnog dopusta), sukladno članku 26. stavak (3) ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM kazniti će se za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 52.**(Odgovornost pravnih i drugih osoba)**

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 15.000,00 KM kazniti će se za prekršaj pravna osoba, ako za vrijeme "Dječjeg tjedna" ne naplaćuje novčani iznos utvrđen odlukom Vlade Županije, sukladno članku 43. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kazniti će se novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 KM i poslodavac - fizička osoba.

(3) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kazniti će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 3.000,00 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

DIO SEDMI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 53.****(Rok za donošenje provedbenih propisa)**

(1) Ministar će u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti provedbeni propis iz članka 36. ovoga Zakona.

(2) Vlada Županije će u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propis iz članaka 16., 31. i 34. ovoga Zakona.

(3) Ministar financija Županije će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti podzakonski akt iz članka 44. stavak (1) ovoga Zakona.

Članak 54.**(Propisi jedinica lokalne samouprave)**

Jedinice lokalne samouprave će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoje propise s ovim Zakonom.